

Juni 2026

5 juni

Chockskadade buskar

Vintern har varit lång och ovanligt kall. Det märks på många buskar som tagit skada. När jag ägnade flera dagar åt att beskära hundra rosor i höstas tänkte jag: "Det jag gör nu slipper jag göra i vår". Men icke! Det är många döda grenar, intorkade toppar och några buskar som dött. Det beror förmodligen på tjältorka. Buskarna har inte kunnat få upp vatten när de började växa på våren, eftersom jorden varit frusen. Ibland reagerar växter som utsätts för stress med att producera extra mycket blommor. Det är väl en överlevnadsstrategi. Dom "tror" att dom ska dö och då behöver de föröka sig genom att sätta frö. Rhododendron-buskarna ser verkligen ut att ha fått en kick. Under de 35 år som vi bott här har de aldrig blommat så rikligt!

9 juni

Squashen utplanterad

En del växter är väldigt frostkänsliga. Dit hör bland annat gurkor, pumpa och squash. Därför vill man inte plantera ut dem innan "järnnätterna", som man kallar de sista frostnätterna som ibland kan komma kring nationaldagen. Men nu har jag planterat ut både gurkorna, squashen och pumporna. Eftersom jag har gott om pumpa och squash i frysen har jag inte sått så många i år. I trädgårdsskjulet har jag haft två stora korgar stående i många år. Jag har glömt varför jag köpte dom. Men nu tog jag fram dem, stoppade ner en platsäck i varje korg och fyllde dem med kompostjord. Sen planterade jag en squashplanta i varje korg. Det är en tidig squash som ger gula runda frukter. Den blommar redan och om man tittar noga kan man se att det finns små gula frukter, inte mycket större än en ärtä. Jag ställde korgarna vid ingången till grönsakslandet så det blir lätt att vattna.

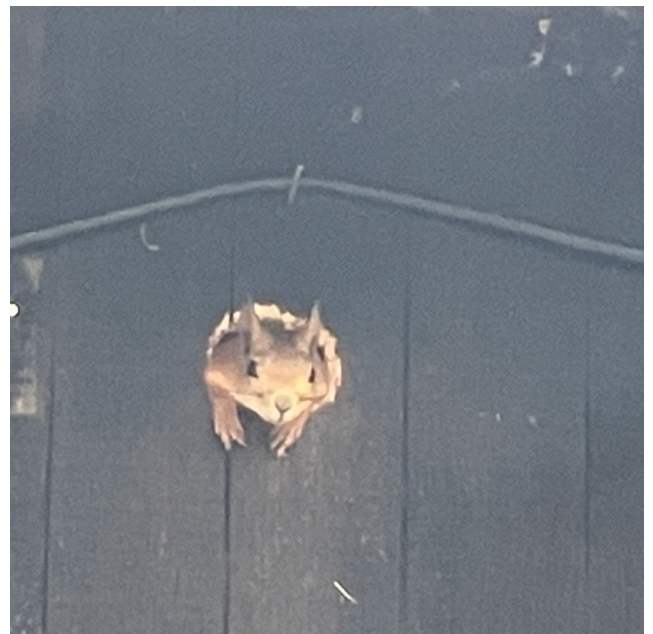

10 juni Dahliaor och rutten purjo

En trädgård förändras hela tiden och det blir inte alltid som man planerat från början. Jag fick två fina vita hortensior och köpte sedan två urnor på blocket som jag tänkte ha hortensiorerna i. Tänkte sedan att det nog kommer att bli för torrt för hortensiorerna där och att dom nog trivs bättre nedplanterade i jorden. Och vad skulle jag då ha i urnorna? Köpte knölar till låga dahliaor i våras, planterade dem i krukor men det verkar inte vara något liv i dom för det har inte kommit upp minsta blad. Men när jag var i trädgårdsbutiken för att köpa andra saker fick jag syn på fantastiska dahliaor som blommade med ofattbart många blommor och var fulla av knopp. Dom var inte billiga (179:-/styck!) men jag kunde inte motstå. Dom kommer att pryda sin plats hela sommaren och sen tror jag att dom kommer att överleva vintern och bli ännu kraftigare till nästa år. Mycket vatten och gödning vill dom ha så jag vattnar var och varannan dag.

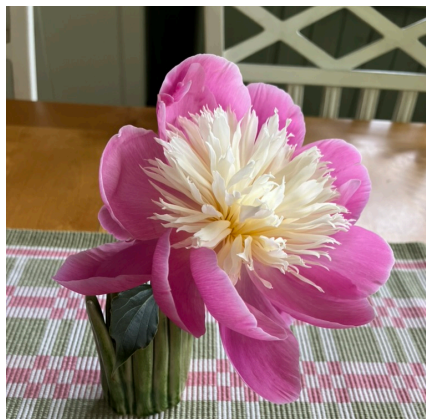
Tidigare i våras, när jag tog hand om purjolöken från förra säsongen planterade jag ner nio stumpar med rötter i varsin kruka, i hopp om att de skulle rota sig, för det hade jag läst att man kunde göra. Men alla utom en har ruttnat. Och den som är kvar visar inga som helst tecken på att växa. Så den får nog hamna på komposten den också. Men jag ger den några veckor till först. Skam den som ger sig! Den lilla ekorrhonan som skaffat sig bo i vår bod verkar tänka likadant: "Skam den som ger sig", för hon har en ny kull ungar på gång. Om man stökar för mycket utanför sticker hon ut sitt söta lilla huvud och för att kolla vem det är som väsnas.

19 juni

Midsommarblomster och squill

Pionerna blommar och jag har så många så jag kan unna mig att klippa av några blommor och sätta i vas. Hibiskusarna som jag odlade från sticklingar för ett par år sedan blommar för första gången. Det är en ovanlig gammal sort med dubbla blommor. Så fina!

Och flädern har också börjat blomma. Jag har redan plockat blommor till två satser fläderblomssaft. Jag tar mycket mindre mängd socker än vad som står i receptet och fryser ner saften i små flaskor. Det är så gott att ha hela året. Vi kolsyrar vatten i Soda Steam-apparaten. Det blir som läskedryck, fast mycket godare. Vill du också göra fläderblomssaft? Här är receptet.

https://sainingsmannen.com/Vart_dagliga_brod/Recept/ReceptSamling/Fla_dersaft.pdf

Jag brukar göra dubbel sats. Jag sparar flaskor som jag köpt citronjuice i och återanvänder. Dom är perfekta i storlek. Dom får plats i frysen och man hinner dricka upp dom innan saften börjar mögla. Dessutom slipper man plast.

Men tänk på att inte fylla flaskorna ända upp, för vätska expanderar när den blir fryst så om man fyller ända upp riskerar flaskorna att sprängas.

Jag har aldrig gillat sill, inte ens innan jag blev vegetarian för över 50 år sedan. Till midsommar betraktas ju sill som obligatorisk på matbordet, men jag har en vegetarisk variant, squash-sill, som jag kallar för "squill". Den är mycket godare och ingen stackars fisk behöver sätta livet till. Om du vill prova själv finns receptet här:

https://sainingsmannen.com/Vart_dagliga_brod/Recept/ReceptSamling/Squill.pdf

Experimentera själv med olika ingredienser som du gillar. En del använder aubergine istället för sill. Det finns många olika märken av tångkaviar och man behöver absolut inte använda just Kalles. Om du har gräslök passar det bra till sillen, och det blir fint att dekorera med några gräslöksblommor. Bara fantasin sätter gränser.

24 juni

Ett hav av pepparmynta

Mynta är känd för sin förmåga att sprida sig. Lite pepparmynta är fint att ha, men det finns gränser...

Förra året rensade jag upp en hel del i beståndet. Invid växthuset grävde jag ner fem 20-litershinkar utan botten som jag haft mynta i tidigare. Tanken var att jag skulle plantera mynta i dem innan vintern och sedan rensa bort resten. Men jag hann inte. Och nu har myntan växt till sig mer än någonsin tidigare. Det är ett helt hav av kraftiga fina stjälkar och när man rör dem doftar det minttuggummi.

Jag har klippt av massor av stjälkar, bundit ihop dem i knippor som jag hängt på tork i tvättstugan. Där är det torrt och mörkt och varmt, för det är värmebölja nu, runt 30 grader både igår och idag, och det ska bli lika varmt imorgon sägs det, samtidigt som det kommer regnskurar. Ett konstigt väder. Vi har hunnit slå halva fältet innan Björne åkte på stigfinnarläger med sin patrull. Och vi har lyckats torka allt som är slaget, vilket täcker ungefär halva årsbehovet. Så nu ligger det grönt fint hö på loftet, precis sådant som får gillar, med en massa klöver och blad.

Jag har klippt av massor av stjälkar, bundit ihop dem i knippor som jag hängt på tork i tvättstugan. Där är det torrt och mörkt och varmt, för det är värmebölja nu, runt 30 grader både igår och idag, och det ska bli lika varmt imorgon sägs det, samtidigt som det kommer regnskurar. Ett konstigt väder.

Av den torkade pepparmyntan gör vi te och kombucha.

Vi har hunnit slå halva fältet innan Björne åkte på stigfinnarläger med sin patrull. Och vi har lyckats torka allt som är slaget. Det är ca 750 kg, vilket täcker ungefär halva årsbehovet för våra tre gamla får-tanter. Betty, som är äldst, är 13,5 år. Kajsa är 12,5 och Mimmi 11,5. Det är sällan får får leva så länge. Dom brukar bli uppätta långt innan. Men ingen ska äta våra kära får. Dom får hänga med så länge dom har glädje av tillvaron.

Vädret har varit ostadigt så vi har både hässjat och torkat en del på presenning. Men tidvis har det varit både varmt och blåsigt, perfekt hötorkningsväder. Nu ligger det härligt grönt fint hö på loftet, precis sådant som våra kräsna får gillar, med en massa klöver och blad, och det doftar underbart däruppe. När Björne kommer hem ska vi slå resten. Den här veckan ska det regna varje dag enligt prognosen så vi hade nog inte kunnat slå även om han varit hemma. Hoppas han kan njuta av litet semester.

28 juni

Ris och ros, mest ros

Jag har ett hundratal rosbuskar. Jag får det till 106 st när jag försöker räkna. Nu blommar de som galna, kanske pga den hårda vintern? Dom trodde väl att dom skulle dö och då gäller det att föröka sig. Det är ömsom ris och ömsom ros, eftersom jag inte hunnit klippa bort alla döda grenar efter vargavintern.

Klängrosen "Flammentanz" fick vi av den förra ägaren i present. Vi har två plantor. Den är robust och lättodlad. I år har den massor av fina röda blommor och täcker nästan hela väggen.

"Louise Odier" har också några år på nacken. Det är en buskros, en s.k. bourbonros, starkt rosa med god doft. Blommorna är fyllda och bollformade. Det sägs att den blir 150-300 cm som fullvuxen, men våra tre buskar är nog inte ens en meter höga. Det kanske beror på att dom är omgivna av frodiga nävor som säkert tar en del näring. Men blommorna är fina i alla fall.

Jag har två buskrosor som jag har blandat ihop namnen på. Den ena heter "Raubritter" och den andra "Martin Frohbisher". Men vilken är vilken? Båda var friska och brukar blomma fint. Men vi flyttade den ena i våras eftersom den stod tokigt till invid husväggen och hade blivit jättestor. Den har inte fått ett enda blad än så länge. Men stammarna är gröna och vi fortsätter vattna rikligt och hoppas den tar sig. Jag tror det är "Frohbisher" som blommar och "Raubritter" som är risbusken. Men när jag jämför med bilder på nätet så är blommorna på min "Frohbisher" mycket mörkare. Det är så många blommor på den nu att grenarna bågnar mot marken.

Vissa är äter rådjuren upp varenda knopp i rosenhäcken, så långt upp som dom når. Men i år verkar dom ha hittat annat att livnära sig på för buskarna är fulla av ljusrosa starkt doftande albarosor av sorten "Felicite Permentier" och nästan vita "Madame Plantier" som inte doftar lika mycket. Från början var det 54 buskar men en har dött. Jag tror det var för skuggigt i hörnet där den stod. Så nu är det 53 buskar i häcken. (Litet svårt att se tydligt för buskarna är så täta.) Det sades att de kunde bli 120 cm höga, men en av våra "Madame Plantier" är nog nästan 3 meter. Den har växt upp i en liten rönn som står i häcken bredvid gatlyktan på bilden.

"Felicite Permentier" doftar starkt och friskt, litet citronaktigt. Blommorna är perfekta till rosensyltad rabarbermarmelad och rosenvatten. Färgen blir litet grådaskig så jag har haft i en pytteliten skvätt rödbetssaft. Då blir den rosaröd och fin utan att smaka rödbeta.

Inne i grönsakslandet står två riktigt taggiga buskar av sorten "Grotendorst", en röd och en rosa. Det är inte den optimala platsen för rosenbuskar, men dom stod där när vi flyttade hit för 35 år sedan och jag har inte hjärta att försöka flytta dom för det tror jag inte att dom klarar. I år blommar dom extra fint, men det är en hel del döda kvistar. Som väl är så är det mest små grenar som dött, så själva buskarna har inte tagit allvarlig skada. Men det tar litet tid att knipsa bort dom. Och eftersom dom är så taggiga fastnar dom i varandra och man sticker sig i fingrarna även om man har ros-handskar på. Och runtom buskarna växer feta brännässlor som jag försöker rensa bort varje år. Det sägs ju att det är tecken på näringsrik jord, så jag får väl vara glad åt att dom trivs.

Jag drar upp dom allihop och gör nässelvatten av dom så blir dom till nytta, och samtidigt oskadliggörs fröna. Jag tycker inte nässlor är det värsta ogräset. Dom är ju ganska lätta att dra upp. Jag tror revfingerört är det ogräs jag tycker sämst om. Den slingrar sig, kan bli 1 meter lång och sätter nya plantor utefter hela stjälken. Vi har gräsmattan full och den slingrar sig in i rabatterna. Kirskål är näst intill omöjlig att bli av med, men den kan man ju i alla fall äta, och den har fina blommor. Revfingerört – usch!!!

På gräsmattan utanför hönshuset har vi också rosor. Där finns bland annat 3 st "Rose de Recht" som växer tillsammans med lilarosa klematis som slingrar sig i rosbuskarna och på kastanjestaketet. Blommorna är karminröda och blommor långt in på hösten. De ger vacker färg till örtsalt, rosenvatten och efterrätter. Det är en av mina absoluta favoriter.

Rosen "Hipolyte" är ovanlig. Den blommar rikligt och har tätt fyllda purpurfärgade blommor som senare övergår i blåaktigt violett. Jag tycker blommorna ser litet skräpiga ut när dom håller på att blomma över. "Shabby Chic". Buskarna har nästan inga taggar och det sägs att blommorna doftar körvel. Fast det har jag svårt att uppfatta. Vi har två plantor av den sorten.

Bakom "Hipolyte" står 3 st "Aimable Amie" med ljusrosa tätt fyllda rosor. På Flora Linneas hemsida, där det finns otroligt många rosor beskrivna, sägs att denna ros är en av de bästa och mest odlingsvärda gallicarosorna. Blommorna beskrivs som utsökt vackra, med kronblad som har mörkare rosa mitt och som ljusnar i kanterna och har ett gulgrönt öga i mitten. Dom liknar "Felicite Permentier" tycker jag. De växer tillsammans med ljusblå klematis.

Mitt emellan dessa två grupper av rosor, "Rose de Recht" och "Hipolyte"/"Aimable Amie", som växer på var sin sida av grinden, finns en kraftig rosbåge som håller upp två jättestora honungsrosor, "Helenae Hybrida". Dom är så stora och tunga att rosbågen håller på att kollapsa. Vi har fått stötta upp den provisoriskt och måste kanske vänta tills rosorna fällt sina blad och inte är så tung innan vi gör en permanent lagning. På våren kan man klippa in dem litet så dom blir lättare att hantera.

Honungsrosorna blommar som mest just nu och sprider sin starka, ljuvliga doft. Bina brukar inte bry sig så mycket om rosor i allmänhet. Jag antar att dom inte ger så mycket nektar. Men honungsrosen är de mer intresserade av. Hela rosbågen surrar av bin nu. Och det är väl inget att förvånas över. En honungsros måste väl vara binas favorit? Det hörs ju på namnet.

Vid bikuporna står en ensam ros. Den blommar med många, ganska små enkla vita blommor och är en hejare på att sprida sig med rotskott. Jag fick ett skott av en granne. Det var litet i början men nu har det blivit en rejäl buske. Den har dekorativa småflikiga, mörkgröna blad och är väldigt fin när den blommar. Den blommar tidig och har tyvärr redan blommat över för denna säsong och håller nu på att bilda nypon. "Finlands vita ros" heter den.

Uppe vid huset har vi en mur. Ovanpå muren finns 13 rosbuskar, fem olika sorter. Dom samsas med jättedaggkåpor, lavendel och penningblad, tåliga växter som trivs ovanpå muren. Vi har tre plantor av varje rossort, och så en udda. Tyvärr har jag glömt bort vad rosorna heter. Jag har det nog uppskrivet någonstans.

Rosorna på hörnet som växer så kraftigt och friskt kan vara "Celeste". Eller så var det "Celeste" som stod utanför Spinnhuset och som sorkarna käkade upp rötterna på förrförra vintern. Jag kunde lyfta upp dem utan att gräva, för det fanns inga rötter kvar, bara sorkgångar. Nu är det en ny rabatt där, utan rosor men med en liten japansk lönn, hortensior, bolltistlar, martorn, nävor och blomstertobak. Och inga sorkar den gångna vintern. Det verkar ha blivit en liten rosrot kvar, för det kommer upp en liten ruska med blad. Men den ska inte stå kvar där.

Vi har tre mossrosor som jag tror heter "Comtesse de Murinais". Men jag är inte säker. Foderbladen ser verkligen lustiga ut, precis som om de vore överväxta med mossa. Och rosorna doftar som kåda. Riktigt udda och kul.

Några rosor är vita.

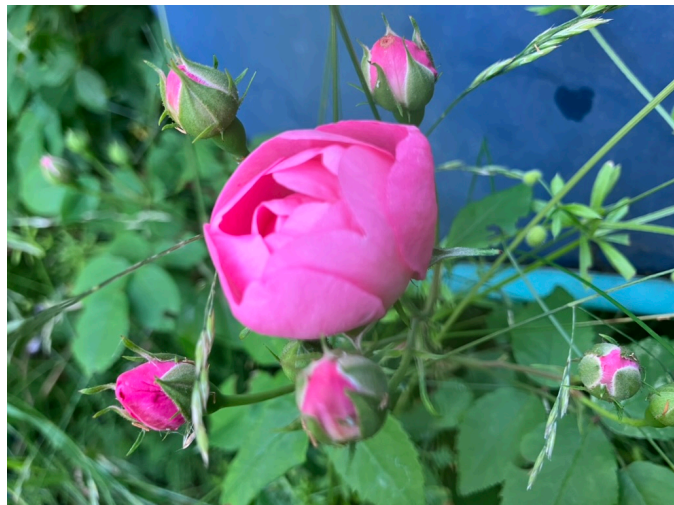

Andra har cerisrosa knoppar som är klotrunda och ser skojiga ut, som leksaker, eller tuggummikulor. ☺

Borta vid ett av förråden finns två stycken "Hebes Lip". Det är den grekiska mytologins gudinna Hebe som gett namn åt rosen. Undrar om hon verkligen hade denna illrosa färg på sina läppar...

Klart hon inte hade. Hon hade ju inte ens några läppar för hon är bara ett fantasifoster.

Och bakom Hebes läppar har en gammal vresros dröjt sig kvar. Den har inte vi planterat. Den fanns redan när vi flyttade hit. Enkel, robust och livskraftig. Den är minst 35 år gammal men fräsch och vacker. ☺
Litet gödsel kan den vara värd. Då kanske busken blir litet större. Den står så undanskymt invid några stora tujor där vi sällan går, att jag glömmer bort den.

I vita rabatten finns "Jacques Cartier". Ljusrosa först, bleknar till vitt sen. Hos Flora Linnea kan man läsa: "Denna underbara portlandros har ... dubbla blommor med tätt packade kronblad med ojämna kanter... Blommar rikligt och länge med doft av äpple och en aning persilja och klöver... Skuggtålig och frisk ros som kan användas som både solitär, i kruka och som häck. Favorit!"

Där finns också Little White Pet". Flora Linnea igen: "En mycket vacker och eftersökt marktäckare. Stora klasar med små, pompomliknande, tätfyllda blommor. Knopparna är klarröda, blommorna crèmevita med smörgul bas. Delikat söt fruktig doft. Skuggtålig, kan odlas på norrsidan av ett hus. (Det är där den står). Vacker i kruka - en favorit!"

Än så länge är det bara knoppar på den. Jag får lägga in en bild senare när den blommar.

I pionrännan står fyra Austinrosor. I mitten står en "Constance Spry" som är litet högre och kan användas som klätterros, omgiven av tre stycken "Alan Titchmarsh". Dessa rosor är remonterande, dvs blommor i flera omgångar under sommaren. Enligt Titchmarsh själv, som är en engelsk trädgårdsprofil, ökar blomningen om man putsar bort utblommade blommor. Jag ska putsa bort både gamla blommor och döda grenar snarast.

Vi har fyra nyponbuskar som jag brukar plocka nypon ifrån och göra nyponsoppa av. Litet tidskrävande men oj, så mycket godare än köpt nyponsoppa som mest verkar bestå av socker. En buske är helt enorm, två är mer normalstora och en är litet mindre. Nyponrosorna brukar slå ut lagom till Björnes namnsdag, den 18 juni.

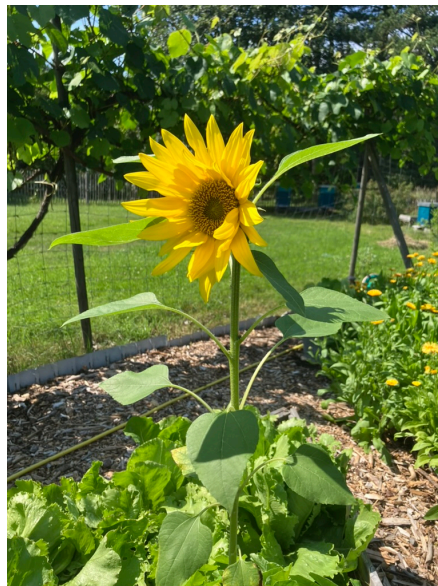
Jag fick en mörk rosaröd ros för ett par år sedan, en livskraftig som blommar tidigt och sprider sig med rotskott. Jag fick den av en väninna som skulle sälja sin sommarstuga. Hon var särskilt fäst vid rosen och ville gärna att den skulle få leva vidare hos mig. Det var höst när jag fick den så jag rotslog den i grönsakslandet tills vidare. Och där är den fortfarande kvar... Den blommade tidigare i somras med fina blommor men jag tog inget foto. Den har redan skickat ut två rotskott. Jag ska flytta den till lämpligt ställe men vet ännu inte riktigt var. Kanske får den ersätta havtornsbuskarna som inte gett några bär på 6 år.

Jag har en kanadensisk klätterros som är litet klen. Jag fick den av min kusin för flera år sedan. Jag fick faktiskt tre rosor som hon ville ha bort från sin kolonilott, men det är bara denna som överlevt. Dom var nog litet för gamla för att tåla att flyttas. Den blommar inte i år så jag kan tyvärr inte visa någon bild. Har för mig att den är rosa, som så många andra.

”Sist men inte minst” brukar man säga. Men den sista rosen är verkligen minst. Jag fick den i en liten kruka för många år sedan och planterade ut den i rabatten när den blommat ut. Den har blommat i flera år men i år ser den ut att föra en tyande tillvaro. Litet gödsel och extra vatten skulle nog inte skada...

Men maskrosor, solrosor, stockrosor och rallarroser är väl också rosor? Det hörs ju på namnen. Och fina är dom ☺.

Ja, det var en lång vandring i Solsidans ”rosarium”. Rosarium låter pretentiöst, men nog finns det en del rosor att njuta av och ta hand om. Rosor verkar trivas i vår tunga lerjord. Jag brukar inte få rosrost eller löss på dom. Jag beskär (fast ofta sent och inte så radikalt som jag borde), rensar ogräs kring buskarna någon gång om året, och lägger på gräsklipp för att hålla bort ogräs, bevara fukten i jorden, jordförbättra och samtidigt ge litet lagom näring. Sen sköter dom resten själva.

Denna vecka njuter jag av den överdådiga blomningen och doften medan jag försöker koncentrera mig på att rensa ogräs i grönsakslandet. Nästa vecka blir det kanske rosornas tur. Att klippa bort döda grenar är ju ingen brådska ur rosbuskarnas perspektiv. Det ser bara fult och störande ut för mig, men jag försöker ignorera det fula riset och koncentrera mig på de underbara rosorna. För underbart är kort, som man säger.

